

مقاله کوتاه علمی

اولین گزارش زنبور پارازیتویید *Aneuclis melanaria* (Hym.: Ichneumonidae: Tersilochinae) از ایران

غلامحسین حسن‌شاهی^۱، حبیب عباسی‌پور^۱، امین مقبلی قرایی^{۱*}، ریجیو جاسیلا^۲ و عباس محمدی خرم‌آبادی^۳

۱- گروه گیاه‌پژوهشکنی، دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه شاهد، تهران، ۲- گروه گیاه‌پژوهشکنی، دانشگاه ولی‌عصر (عج) رفسنجان، رفسنجان، ۳- موزه جانورشناسی، بخش تنوع زیستی و علوم محیطی، دانشگاه تورکو، فنلاند، ۴- بخش تولیدات گیاهی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی داراب، دانشگاه شیراز، داراب.

*مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: a.moghbeli@gmail.com

First report of the parasitoid wasp *Aneuclis melanaria* (Hym.: Ichneumonidae: Tersilochinae) from Iran

G. Hasanshahi¹, H. Abbasipour¹, A. Moghbeli Gharaei^{2&*}, R. Jussila³ and A. Mohammadi-Khoramabadi⁴

1. Department of Plant Protection, Faculty of Agricultural Sciences, Shahed University, Tehran, Iran, 2. Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, Vali-e-Asr University of Rafsanjan, Rafsanjan, Iran, 3. Zoological Museum, Section of Biodiversity and Environmental Sciences, FIN-20014, University of Turku, Finland, 4. Department of Plant Production, College of Agriculture and Natural Resources of Darab, Shiraz University, Darab, Iran.

*Corresponding author, E-mail: a.moghbeli@gmail.com

Abstract

In 2013, we launched a project to collect and identify the insects, which were associated with the pistachio gall aphid species *Forda hirsuta* Mordv. and *Slavum mordvilovi* Kreutz in Tang-Shekan region of the city of Arsanjan in the province of Fars. We collected the ichneumonid wasp *Aneuclis melanaria* (Holmgren) of the subfamily Tersilochinae on the aphid populations of *S. mordvilovi*. This parasitoid wasp is a new record for the fauna of Iran.

عرض جغرافیایی^۱ ۵۵° ۲۹'، ارتفاع ۲۲۳۰ متر،
.۱۳۹۲/۲/۱۵؛^۲ ۱۳۹۲/۳/۲۵؛^۳ ۱۳۹۲/۲/۱؛^۴ ۱۳۹۲/۳/۲۵.

پراکنش - افغانستان، اتریش، بلژیک، بلغارستان، کرواسی، چک، اسلواکی، دانمارک، فنلاند، فرانسه، گرجستان، آلمان، مجارستان، ایرلند، قرقیستان، مقدونیه، مولداوی، مغولستان، هلند، لهستان، رومانی، روسیه، اسپانیا، سوئد، تاجیکستان، تونس، ترکیه، ترکمنستان، اوکراین، انگلستان و بوگسلاوی (Yu *et al.*, 2012). صفات تشخیصی - سر در قسمت عقب پشت چشم‌های مرکب به شدت باریک شده، گونه کوتاه و طول آن کمی کم‌تر از عرض چشم مرکب، شاخک ۱۹-۱۵ بندی، طول بندهای نیمه انتهایی شاخک بیش از عرض آنها، طول کارینای قاعده‌ای پر و پودئوم حدود نصف طول ناحیه فوقانی، پترواستیگما زرد تا زرد مایل به قهوه‌ای، طول غلاف تخمریز بیش از طول تریزیت اول، و تخمریز ضخیم که ضخامت آن در وسط بیش از قطر بند اول پنجه پای عقبی است (Khalaim, 2004).

طی بررسی‌هایی که به منظور شناسایی پارازیتوییدهای موجود در گال‌های زمستانه شته گال اسفنجی، *Slavum mordvilovi* Kreutz و شته چین‌دارکننده برگ بنه، *Forda hirsuta* Mordv. در استان فارس طی سال ۱۳۹۲ انجام گرفت، یک گونه زنبور پارازیتویید از روی شته گال اسفنجی جمع‌آوری و توسط نگارنده چهارم با نام علمی *Aneuclis melanaria* (Holmgren) شناسایی گردید. براساس منابع موجود، این گونه، گزارش جدیدی برای فون حشرات این خانواده در ایران محسوب می‌گردد (Ghahari & Jussila, 2010, 2011; Barahoei *et al.*, 2012, 2013a, 2013b; Yu *et al.*, 2012). نمونه‌هایی از این زنبور پارازیتویید در آزمایشگاه حشره‌شناسی دانشگاه شاهد تهران و موزه جانورشناسی دانشگاه تورکو فنلاند نگهداری می‌شود.

- *Aneuclis melanaria* (Holmgren)

نمونه‌های بررسی شده - ایران، استان فارس، شهرستان ارسنجان، منطقه تنگ‌شکن، طول جغرافیایی ۵۳° ۲۶'، ارتفاع ۵۳۰ متر.

منابع

- Barahoei, H., Rakhshani, E. & Riedel, M.** (2012). A checklist of Ichneumonidae (Hymenoptera: Ichneumonoidea) from Iran. *Iranian Journal of Animal Biosystematics* 8, 83-132.
- Barahoei, H., Bani-Asad, R. & Madjdzadeh, S. M.** (2013a) First Record of *Diaparsis improvisator* Khalaim, 2005 (Hymenoptera: Ichneumonidae: Tersilochinae) from Iran. *Journal of the Entomological Research Society* 15, 73-78.
- Barahoei, H., Schwarz, M., Kasparyan, D. R., Riedel, M., Khajeh, N. & Rakhshani, E.** (2013b) Contribution on the knowledge of Ichneumonidae (Hymenoptera) in the northern part of Sistan and Baluchistan province, Iran. *Acta Zoologica Bulgarica* 65, 131-135.
- Ghahari, H. & Jussila, R.** (2010) A contribution to the knowledge of ichneumon wasps (Hymenoptera: Ichneumonidae) from Iranian cotton fields and surrounding grasslands. *Zoosystematica Rossica* 19, 357-360.
- Ghahari, H. & Jussila, R.** (2011) A study on the ichneumonid wasps (Hymenoptera: Ichneumonidae) from some regions of Iran. *Linzer Biologische Beiträge* 43, 753-758.
- Khalaim, A. I.** (2004) A review of the genera *Aneuclis* Förster and *Sathropterus* Förster (Hymenoptera, Ichneumonidae, Tersilochinae). *Entomological Review* 84, 922-934.
- Yu, D. S. K., van Achterberg, C. & Horstmann, K.** (2012) World Ichneumonoidea 2011. Taxonomy, biology, morphology and distribution. Available from: <http://www.taxapad.com> (accessed 15 September 2014).